

сила, а нашитѣ съюзници я ухажвагъ сѣ по-дрѣзко и по-настоячиво. Балканскитѣ съюзъ е предѣ основно преустройство: България се измѣства отъ Ромъния. България извоюва наследството отъ Турция; ще бжде по-добре, ако се дѣли то безъ нея.

Месецитѣ мартъ и априлъ минаватъ въ безплодна борба да се спаси Силистра, главно чрезъ застѣпничеството на Русия. Съюзътъ между Гърция и Сърбия срещу насъ е вече уговоренъ, наклонението на Ромъния къмъ новата групировка е много голѣмо, но нашето правителство продължава да прави отчаяни апели предѣ Русия да спаси града, загубенъ отдавна въ очитѣ на всички. Като не може да постигне една действителна защита отъ никого, то решава да нарече постѣпката на Ромъния съ нейното дѣствително име — изнудване.

Като не можемъ да схванемъ реално постижимото, почва да се клатушка и нашата вѣра. Нѣма никакво съмнение, че България трѣбва да се опира здраво на Русия, като се опитатъ всички срѣдства за това. Но . . . — навѣрно поради силнитѣ настоявания на Русия да задоволи ромънскитѣ искания — „трѣбва да напуснемъ властта и да оставимъ други да търсятъ опора въ противния лагеръ“¹⁾.

Така започна да учи една отъ главнитѣ опори на кабинета!

Остритѣ, нервозни ноти отъ всички страни не смекчаватъ положението и многоосъжданата, неприятна на всички балкански държави, Русия наново се явява да помага. Тя налага конференция за разглеждане на ромъно-българския споръ, преди свикването на която Сазоновъ формулира отстѣпкитѣ, които България трѣбва да направи: „Линія Меджидъ-табія — Шабла, причемъ, едвали окажется возможнымъ ею ограничиться и нельзя не предусмотривать вѣроятности требованій дополнительной прирѣзки береговой полосы; 2) Уступка города Силистры съ фортами Румънии и отдача ей двухъ треугольниковъ. Въ крайнемъ случаѣ дополнительная прирѣзка нѣсколькихъ километровъ береговой полосы.“

На конференцията е изпратенъ и д-ръ Даневъ. Въ своитѣ изявления предѣ рускитѣ министри и чуждитѣ посланици (№ № 1421 и 1483 отъ 18 и 20 мартъ) той заявява: „Нашитѣ народъ ще прибѣгне и къмъ най-крайнитѣ срѣдства, за да защити своята, отъ съседитѣ, тѣй безогледно поставена кауза.“ Ако Русия, — настои на своето становище, ние ще се видимъ принудени да действуваме помимр нея. Гледището е ясно: България може да воюва; България може и безъ Русия; България трѣбва да каже думата си по решението на Русия. Силистра не е руска, за да търгува тя съ нея. Земи България не дава.²⁾

За да изчезне принудителниятъ характеръ на ромънското искане, което озлобява България, Ромъния отново настоява дветѣ държави да се разбератъ безъ посрѣдникъ, на по-широка основа. Ромънскитѣ министъръ на външнитѣ работи ни предупреждава още веднѣжъ (№ 145 отъ 19 мартъ), че сръбскитѣ пълномощенъ министъръ въ Букурещъ настоявалъ предѣ него за сключването новъ балкански съюзъ съ участието на Ромъния; сегашния съюзъ билъ вече много разстроенъ и не могълъ да се крепи.

Мълчание. Следъ една седмица (№ 164, 27.III и 184. 8.IV) ромънскитѣ м-ръ на външнитѣ работи казва своитѣ последни думи: „Ромъния ще даде на България еквивалентъ въ видѣ на материални и политически облаги. Това ще се уговори между дветѣ държави чрезъ едно секретно споразумение, което ще се развие въ единъ широкъ съюзъ. Обърнете сериозно внимание върху моето постоянно и неизмѣнно предложение“. Ново мълчание. Или се не вѣрва Ромъния, или се счита, че и

¹⁾ Телеграма отъ финансовия м-ръ Теодоровъ отъ Парижъ, № 4 отъ 15 мартъ.

²⁾ Гледай сжщо телеграмата отъ м-ра на външнитѣ работи до петербургската легация № 818; сжщо № 1015, въ които нашето правителство иска отъ Русия срещу всѣка наша отстѣпка отдѣлни компенсации.